

## Uvodnik

„Na ovoj prekretnici života, pomiješanim s tolikim tragizmom a i tolikim novim obećanjima, sve stoji na nama. Hoćemo li mi odgovoriti svom pozivu kršćanina ili ćemo, možda još jednom, zamračiti kršćanstvo u očima svijeta? Hoćemo li mi kršćani – govoreći najšire – pružiti svijetu led, strančarstvo, mržnju i nasilje ili mu ponuditi ljubav i obnovu? Odgovor ovom povijesnom i evanđeoskom pozivu leži u nama i to prvenstveno u nama. Jer budimo svjesni činjenice: nitko mu ga drugi neće moći dati.“ Napisao je to u časopisu „Luč“ ratne 1942. (37/1942, 9/10, str. 225) glasoviti hrvatski novinar, profesor i književnik Luka Brajnović briljantne međunarodne karijere, čime je kao umjetnik i intelektualac svojega doba prorokovao da će doći doba kada će mnogi kršćanski pisci – uključujući i njega osobno – biti žrtve leda, strančarstva, mržnje i nasilja. Upravo da bi se potaknulo istraživanje toga nedovoljno poznatoga i u povijestima hrvatske književnosti, znanosti i nastavi zanemarenoga dijela hrvatske književnosti i da bi se premostio u komunizmu umjetno stvoren diskontinuitet u hrvatskoj književnosti i kulturi ustanovljeni su 2014. godine bienalni znanstveni skupovi „Hrvatska književnost kršćanskoga nadahnuća“.

Ovaj broj *Kroatologije* donosi izbor radova sa šestoga skupa održanoga 26. listopada 2024. u Križevcima, a u fokusu su mu bili kršćanski pisci, jezik i baština. I šesti skup su organizirali Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Glas Koncila i Udruga za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“, a održan je uz potporu Grada Križevaca.

Od sedam radova četiri se bavi osobama i djelima pojedinih pisaca kršćanskoga nadahnuća. O književnim poticajima svećenika Stjepana Kranjčića pisala je Tanja Baran, a u djelima franjevca Eugena Matića - Narcisa Jenka dogmat-ski i racionalni kulturni svjetonazor istražila je Marija Baković. Nadalje, Mirko Ćurić bavio se svećenikom Nikolom Tordincem kao književnikom kršćanskoga nadahnuća, a Tamari Bodor predmet istraživanja bila je književnica Nada Kesterčanek Vujica kao predstavnica ženskoga emigrantskoga pisma. Izvan biografskih opisa i djela književnika Ana Tereza Želinski istražila je vjerovanja starih Klakarčana, mještana Brodskoga Posavlja, a Suzana Peran i Anđelka Raguž analizirale su na primjeru kršćanske obiteljske revije *Kana* ulogu katoličkoga tiska u očuvanju i promidžbi hrvatske kršćanske književnosti i hrvatske

baštine. Među radovima je i istraživanje Ivone Smolčić koja je analizirala književne priloge u *Riječkim novinama* od 1912. do 1914. godine.

Cilj je šestoga znanstvenoga skupa bio istražiti doprinose hrvatskih književnika razvoju i očuvanju hrvatskoga jezika i kulturne baštine, i to u ozračju novih iskoraka u promicanju i zaštiti hrvatskoga jezika, ali i u godini u kojoj se slavilo ili iščekivalo više važnih jubileja, poput 500. godišnjice smrti oca hrvatske književnosti Marka Marulića (2024.) ili 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva i splitskih crkvenih sabora (2025.).

Bilo bi stoga vrijedno spomenuti i druge teme o kojima su u Križevcima raspravljali sudionici skupa. Ivan Bekavac-Basić govorio je o stvaralaštvu četvorice suvremenih hrvatskih pisaca i pjesnika kršćanskoga nadahnuća, a Jasna Šego podsjetila je na glasovite hrvatske pjesnike koji su svoje stihove posvetili hrvatskomu jeziku. Mark Gjokaj donio je sintezu stvaralaštva Marka Marulića, a „Poetika Marka Marulića iz hermeneutike sv. Augustina“ bila je tema Zvonka Pandžića. Sanja Nikčević argumentirala je pak na skupu kako je iz kanona izbačena kršćanska poruka.

U ovom broju objavljeni su radovi sa znanstvenoga skupa koji neprijeporno imaju zasebnu znanstvenu i kulturnu relevantnost. No na još većoj vrijednosti dobivaju ako se pojme kao dio kontinuiteta s dosadašnjim spoznajama sa znanstvenih skupova o hrvatskoj književnosti kršćanskoga nadahnuća objavljivanimi upravo u *Kroatologiji*. Zato je ovaj naraštaj istraživača i čitatelja povlašten jer premošćuje diskontinuitet u hrvatskoj književnosti i kulturi.

Branimir Stanić